

SPRAWOZDANIE Z REALIZACJI PROGRAMU WSPÓŁPRACY MIASTA GDAŃSKA Z ORGANIZACJAMI POZARZĄDOWYMI W 2024 ROKU

Podstawa prawna:

1. Ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 roku o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (art.5a ust.3)
2. Uchwała Rady Miasta Gdańska nr LXIX/1769/23 z dnia 26 października 2023 roku w sprawie przyjęcia „Programu współpracy Miasta Gdańska z organizacjami pozarządowymi na rok 2024” (§28 ust.3)

SPIS TREŚCI

Wprowadzenie

Rozdział I. Współtworzenie polityk publicznych

1. Zasady i tryb przygotowania Programu współpracy
2. Rady i inne ciała doradcze oraz formy bieżącej współpracy
3. Projekty realizowane wspólnie z organizacjami pozarządowymi

Rozdział II. Wsparcie działania organizacji pozarządowych i aktywności obywatelskiej

1. Wsparcie techniczne, szkoleniowe i informacyjne organizacji
2. Wspieranie aktywności obywatelskiej w Domach i Klubach Sąsiedzkich oraz wzmacnianie kompetencji organizacji je prowadzących
3. Wolontariat Miasta Gdańska
4. Gdańskie Fundusze
5. Centrum Dolna Brama i innowacje społeczne
6. Lokale dla organizacji pozarządowych
7. Forum Idei i Praktyki "Solidarni w Rozwoju – Społeczna energia pokoleń"

Rozdział III. Komunikacja i promocja

1. Newsletter dla organizacji pozarządowych
2. Fanpage oraz grupy dyskusyjne na platformie Facebook
3. Zakładka NGO na portalu gdansk.pl
4. Gdańskie Nagrody Społeczne
5. Patronaty honorowe Prezydenta Miasta Gdańska dla organizacji pozarządowych

Rozdział IV. Współpraca finansowa – zlecanie organizacjom pozarządowym

zadań publicznych

1. Dotacje przyznane na podstawie Ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie oraz Ustawy o zdrowiu publicznym
2. Dotacje przyznane na podstawie Ustawy o finansowaniu działań oświatowych i Ustawy o sporcie oraz współpraca finansowa w ramach Ustawy prawo zamówień publicznych
3. Całościowy obraz współpracy finansowej Miasta Gdańska z organizacjami pozarządowymi

Rozdział V. Ewaluacja współpracy z organizacjami pozarządowymi

1. Badanie jakości współpracy
2. Autoewaluacja Programu współpracy z organizacjami pozarządowymi

Zakończenie

WPROWADZENIE

Współpraca z organizacjami pozarządowymi jest jednym z priorytetów Miasta Gdańska w obszarze rozwoju społecznego. Obejmuje wszystkie sfery działalności pożytku publicznego mieszczące się w kompetencjach samorządu gminy, a jej wymiar praktyczny zamyka się w czterech obszarach wspólnego działania: współtworzenie polityk publicznych, realizacja zadań publicznych, wsparcie organizacji i aktywności mieszkańców oraz komunikacja i promocja.

Dokumentem określającym wartości, cele, obszary, zasady i formy tej współpracy był w 2024 roku, tak jak w latach poprzednich, „Program współpracy Miasta Gdańska z organizacjami pozarządowymi na 2024 rok”, przyjęty przez Radę Miasta Gdańska – zgodnie z art.5a ust.1 Ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie – Uchwałą nr LXIX/1769/23 z dnia 26 października 2023 roku.

Program współpracy z organizacjami pozarządowymi służył realizacji Strategii Rozwoju Miasta Gdańsk 2030 Plus, przyjętej uchwałą Rady Miasta Gdańska nr LIV/1363/22 z 29 września 2022 roku.

Celem głównym współpracy Miasta z organizacjami w 2024 roku było wspieranie rozwoju społeczeństwa obywatelskiego i budowanie partnerskich relacji między samorządem a zorganizowanymi grupami mieszkańców i mieszkanek przez podniesienie jej jakości oraz zwiększenie zakresu współpracy sektora pozarządowego z Miastem.

Celami szczegółowymi współpracy Miasta z organizacjami były:

- a) wzmocnienie jakości i dostępności realizacji zadań publicznych przez wspieranie rozwoju instytucjonalnego organizacji oraz rozwijanie kompetencji ich liderów, pracowników i wolontariuszy,
- b) wzmacnianie istniejących i kształtowanie nowych mechanizmów wsparcia „małych” i „średnich” organizacji pozarządowych.

ROZDZIAŁ I. WSPÓŁTWORZENIE POLITYK PUBLICZNYCH

1. Zasady i tryb przygotowanie Programu współpracy

W Gdańsku na rzecz jego mieszkańców i mieszkanek działają tysiące organizacji pozarządowych, które są beneficjentami Programu współpracy. Tylko część z nich ma

siedziby w Gdańsku, wiele z nich to organizacje zarejestrowane w innych miejscowościach Polski, a nawet zagranicą.

Prezydent Miasta Gdańska prowadzi rejestr organizacji pozarządowych z siedzibą w Gdańsku z tytułu sprawowania nad nimi nadzoru. Według tego rejestru w 2024 roku – zarejestrowano **3190** organizacji w podziale na:

1. organizacje niezarejestrowane w KRS:

- stowarzyszenia zwykłe – 135,
- kluby sportowe, zarejestrowane przez starostę – 202,
- uczniowskie kluby sportowe – 127,
- związki sportowe – 36,
- fundacje działające w obszarze sportu – 76,
- towarzystwa krzewienia kultury fizycznej – 10,

2. organizacje zarejestrowane w KRS:

- organizacje działające w obszarze sportu (stowarzyszenia i fundacje) – 424,
- fundacje – 706,
- stowarzyszenia osób fizycznych – 1152,
- OSP utrzymywane przez Miasto – 3,
- oddziały organizacji – 308,
- związki stowarzyszeń – 11.

Program współpracy jako najważniejszy na poziomie lokalnym akt prawny dotyczący współpracy Miasta z organizacjami pozarządowymi, powstawał w ścisłej kooperacji z organizacjami pozarządowymi działającymi na terenie Gdańska. Jego ramy wyznacza Ustawa o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie, jednak ostateczny kształt stanowi wyraz zaangażowania obu stron w stworzenie optymalnego planu współdziałania na zasadach pomocniczości, suwerenności stron, partnerstwa, efektywności, uczciwej konkurencji i jawności.

W ramach przygotowań Programu Referat Współpracy Lokalnej i Innowacji Społecznych Wydziału Rozwoju Społecznego Urzędu Miejskiego w Gdańsku zorganizował otwarte spotkania organizacji pozarządowych, Gdańskiej Rady Działalności Pożytku Publicznego oraz przedstawicieli komórek/jednostek organizacyjnych Miasta. Dla przygotowania programu na 2024 rok od czerwca do września 2024 odbyło się pięć spotkań, w ramach których wypracowano zapisy dotyczące celów współpracy. Poświęcone były następującym tematom wiodącym: roli i działaniom Rady Działalności Pożytku Publicznego – spotkanie moderowane przez eksperta zewnętrznego; mechanizmom wspierania małych i średnich organizacji, w tym ich finansowaniu; nowym procedurom w obszarze kultury oraz nowym procedurom w obszarze zdrowia publicznego.

Finalnym etapem współtworzenia Programu Współpracy było zbieranie uwag od organizacji i mieszkańców oraz mieszkanek za pomocą formularza konsultacji, a także przez wywieszenie projektu Programu na stronie www.gdansk.pl między 19 września a 4 października 2024 r. Program uzyskał pozytywną opinię Gdańskiej Rady Działalności Pożytku Publicznego.

2. Rady i inne ciała doradcze oraz formy bieżącej współpracy

Kreowanie polityk publicznych z udziałem organizacji pozarządowych nie ogranicza się wyłącznie do informowania i konsultowania projektów aktów prawnych, lecz realizuje się na bardziej zaawansowanych poziomach partycypacji społecznej: współtworzeniu, współzarządzaniu i współrealizacji polityk lokalnych. Współpraca odbywa się w trybie ciągłym i przybiera formę rad, zespołów oraz grup roboczych (powoływanych na mocy zarządzeń Prezydenta Miasta Gdańska lub – w mniejszym zakresie – uchwał Rady Miasta Gdańska, ale też tworzonych *ad hoc*, w sposób niesformalizowany).

W 2024 roku działały gremia o stałym charakterze i z udziałem przedstawicieli organizacji pozarządowych:

- jeden komitet (Komitet Rewitalizacji),
- dziewięć rad prezydenckich - Gdańska Rada Działalności Pożytku Publicznego, Gdańska Społeczna Rada ds. Osób Niepełnosprawnych, Zespół Ekspertki przy

- Gdańskiej Społecznej Radzie ds. Osób Niepełnosprawnych, Gdańska Rada Sportu, Gdańska Rada ds. Równego Traktowania, Rada Imigrantów i Imigrantek, Rada Kultury Gdańskiej, Gdańska Rada ds. Rozwoju Wolontariatu, Gdańska Rada Przedsiębiorczości
- dwie rady przy Radzie Miasta Gdańska (Rada Seniorów w Gdańsku oraz Młodzieżowa Rada Miasta Gdańska – w skład MRMG nie wchodzi przedstawiciele NGO, ale jest ona istotna ze względu na reprezentację społeczności młodzieży w prowadzonej współpracy z organizacjami pozarządowymi),
 - jeden Zespół Konsultacyjny Budżetu Obywatelskiego

By wzmocnić partycypację i włączenie organizacji pozarządowych do bieżącego współdecydowania w Mieście, powoływane są zespoły i komisje resortowe.

Przykładowo, w Miejskim Ośrodku Pomocy Rodzinie działają:

- Zespół ds. opiniowania wniosków o przyznanie dofinansowania ze środków PFRON organizacji sportu, kultury, rekreacji i turystyki oraz zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny dla osób z niepełnosprawnościami,
- Zespół ds. opiniowania wniosków o przyznanie dofinansowania ze środków PFRON na likwidację barier architektonicznych, w komunikowaniu się i technicznych w związku z indywidualnymi potrzebami osób z niepełnosprawnościami,
- Zespół ds. opiniowania wniosków o przyznanie dofinansowania ze środków PFRON uczestnictwa osób z niepełnosprawnościami i ich opiekunów w turnusach rehabilitacyjnych,
- Zespół Roboczy do przygotowania systemowego wsparcia lokalnego na rzecz mieszkańców budynków komunalnych zagrożonych wykluczeniem społecznym,
- Zespół Zarządzający Gdańskim Programem Mieszkalnictwa Społecznego na lata 2024 – 2030,
- Komisja Kwalifikująca do mieszkań wspomaganych,
- Zespół Zarządzający Gdańskim Programem Wspierania Rodziny i Rozwoju Pieczy Zastępczej na lata 2024 – 2026,
- Zespół ds. opracowania gminnego planu deinstytucjonalizacji usług społecznych,
- Międzysektorowy Zespół ds. Romskich oraz Mieszkalnictwa Społecznego.

Program współpracy umocowuje **Gdańską Radę Organizacji Pozarządowych** jako reprezentację lokalnych organizacji pozarządowych działających na rzecz mieszkańców imieszkanek Gdańska. Jest wyłaniana podczas plenarnego spotkania NGO, przy udziale przedstawiciela Prezydenta Miasta Gdańska. Rada jest głównym partnerem Miasta przy tworzeniu polityk skierowanych do organizacji pozarządowych. Do jej zadań należy m.in. delegowanie przedstawicieli i przedstawielek organizacji do komisji konkursowych rekomendujących przyznanie dotacji na realizację zadań publicznych.

Z rad prezydenckich kluczową dla współpracy z organizacjami pozarządowymi jest **Gdańska Rada Działalności Pożytku Publicznego**, a dla wspierania rozwoju aktywności obywatelskiej przez wolontariat - **Gdańska Rada ds. Rozwoju Wolontariatu**.

W 2024 roku odbyło się 11 posiedzeń Gdańskiej Rady Działalności Pożytku Publicznego IX kadencji.

Rada IX kadencji została powołana na mocy zarządzenia Prezydenta Miasta Gdańska z 6 listopada 2023 roku. Zasiada w niej 18 osób: dwoje przedstawicieli Rady Miasta Gdańska, siedmioro – Prezydenta Miasta Gdańska i dziewięcioro – organizacji pozarządowych. Pracami Rady kieruje dwoje współprzewodniczących: przedstawiciel sektora publicznego oraz przedstawicielka organizacji pozarządowych. Kadencja Rady trwa trzy lata.

17 stycznia 2024 roku na mocy zarządzenia Prezydenta Miasta Gdańska nr 105/24 powołano **Gdańską Radę ds. Rozwoju Wolontariatu** II kadencji na rok 2024. W jej szeroki skład weszli przedstawiciele i przedstawicielki: samorządu, instytucji, organizacji pozarządowych, obszaru edukacji czy niezależne ekspertki i niezależni eksperci. Włącznie: 27 osób. Rada jest organem doradczo-konsultacyjnym działającym przy Prezydencie Miasta Gdańska w zakresie wdrażania gdańskiej polityki dotyczącej rozwoju wolontariatu. Głównym celem w roku 2024 było zaplanowanie przebiegu Gdańskiego Tygodnia Wolontariatu oraz opracowanie kierunków działań i priorytetów rozwoju obszaru wolontariatu na kolejne lata.

Zarządzeniem Nr 278/24 Prezydenta Miasta Gdańska z 12 lutego 2024 r. powołano **Zespół Dialogu Obywatelskiego do spraw "Lokali użytkowych dla organizacji pozarządowych"**.

Do jego zadań należy m.in. wypracowanie kryteriów dostępu do lokali komunalnych oraz procedur udostępniania i wynajmowania lokali miejskich organizacjom pozarządowym, określenie zasad odpłatności za lokale, w tym części wspólne we wspólnotach. Rolą zespołu jest również wyrażanie opinii i zajmowanie stanowisk w zakresie spraw związanych z działaniem organizacji pozarządowych w lokalach udostępnianych przez Miasto oraz inicjowanie procesów partycypacyjnych w rozwiązywaniu sporów i budowaniu polityk dotyczących zasad korzystania z zasobów komunalnych.

Bieżąca, robocza współpraca przybierała formę spotkań o charakterze plenarnym, tematycznym, szkoleniowym, warsztatowym, resortowym lub międzyresortowym oraz konsultacyjnym. Szczególną formą spotkań były te o charakterze integracyjnym, z udziałem organizacji i urzędników miejskich. Ich celem jest integracja sektora pozarządowego i integracja międzysektorowa. W 2024 roku odbyły się dwa spotkania ogólnomiejskie oraz kilkadziesiąt spotkań resortowych, tematycznych.

Przykładem spotkań tematycznych, informacyjno-szkoleniowo-doradczych są spotkania, w których uczestniczą przedstawiciele przyszłych oferentów i dotyczące ogłoszonych otwartych konkursów ofert. Przed każdym konkursem ofert wszystkie komórki i jednostki Urzędu Miejskiego organizują w swojej branży jedno lub dwa tego typu spotkania.

Stałą formą współrealizacji polityk miejskich jest udział przedstawicieli i przedstawicielek organizacji pozarządowych w komisjach konkursowych oceniających oferty, które wpłynęły w odpowiedzi na ogłoszony otwarty konkurs ofert. Zadaniem komisji jest również rekomendowanie prezydentowi ofert do dofinansowania. We wszystkich konkursach organizowanych w trybie Ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie w komisjach zasiadali w równej liczbie (po trzy osoby) przedstawiciele i przedstawicielki prezydenta oraz przedstawiciele i przedstawicielki organizacji pozarządowych. Tryb wskazywania przedstawicieli i przedstawicielek organizacji do komisji szczegółowo opisuje Program współpracy.

3. Projekty zarządzane i realizowane wspólnie z organizacjami pozarządowymi

W Strategii Rozwoju Gdańska 2030+ współpraca i partnerstwo to podstawowe wartości, na których ma się opierać rozwój Miasta. Gdańsk – jako partner publiczny – tworzy z organizacjami pozarządowymi partnerstwa mające na celu realizację określonych zadań, ale też odpowiada na zaproszenia organizacji pozarządowych do współrealizacji konkretnych pomysłów i projektów. Partnerstwa służą wypracowywaniu i wdrażaniu strategii, programów i nowatorskich rozwiązań, gwarantują wymianę doświadczeń i informacji między różnymi uczestnikami życia miejskiego oraz przyczyniają się do podejmowania działań odpowiadających na potrzeby mieszkank i mieszkańców Gdańska.

Projekty partnerskie finansowane ze środków Unii Europejskiej to zwykle projekty wieloletnie, w których Miasto odgrywa rolę lidera lub też jest partnerem w projektach liderowanych przez organizacje pozarządowe.

W roku 2024 takie projekty realizował Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie z dziesięcioma organizacjami pozarządowymi. Były to:

- „Wygrana rodzina” - projekt w partnerstwie z Fundacją Oparcia Społecznego Aleksandry FOSA oraz Fundacją Społecznie Bezpieczni. Wsparcie dla 16 rodzin z dziećmi na terenie gdańskiej dzielnicy Nowy Port, problemy w tych rodzinach nakładają się na siebie, co wymusza włączenie wielu specjalistów w jednym czasie, a także koordynację wsparcia. Realizacja Modelu „Wygrana rodzina” m.in. poprzez: warsztaty, szkolenia, wyjazdy, współpracę ze specjalistami, itd.

- „Daj spokój” - projekt w partnerstwie z Gdańską Fundacją Innowacji Społecznej (lider). Rozwój zdeinstytucjonalizowanych usług świadczonych na rzecz osób objętych pieczą zastępczą m.in. poprzez wsparcie terapeutyczne, wyjazdy diagnostyczne, szkolenia, prowadzenie grup wsparcia, zatrudnienie opiekunów usamodzielnienia, podniesienie kompetencji pracowników organizatora pieczy zastępczej.
- „PO pierwsze DOM” - projekt w partnerstwie z: Towarzystwem Pomocy im. św. Brata Alberta Koło Gdańskie (lider) oraz ze Stowarzyszeniem na rzecz Ratownictwa „ADIUTARE”. Rozwój i zapewnienie szerokiej oraz kompleksowej oferty usług społecznych i zdrowotnych w lokalnych społecznościach, kierowanych do osób w sytuacji bezdomności w Gdańsku.

ROZDZIAŁ II. WSPARCIE DZIAŁANIA ORGANIZACJI POZARZĄDOWYCH I AKTYWNOŚCI OBYWATELSKIEJ

1. Wsparcie techniczne, szkoleniowe i informacyjne organizacji

Jakość działania organizacji pozarządowych zależy przede wszystkim od ich zasobów i potencjału organizacyjnego oraz kompetencji osób związanych z organizacją; zarówno pracowników, jak i wolontariuszy. By dobrze realizować zadania zlecone przez Miasto oraz inne działania statutowe, organizacje potrzebują ciągłego doskonalenia kompetencji, a zatem i systemowego wsparcia w tym zakresie. Potrzeba ta odzwierciedla się bardzo wyraźnie w celu szczegółowym Programu współpracy, a jej zaspokojeniu służy dofinansowanie działań w obszarze zadaniowym „działalność organizacji wspomagających technicznie, szkoleniowo i informacyjnie inne organizacje”. Corocznie w konkursie grantowym wyłaniane są organizacje parasolowe, których zadaniem jest udzielania wsparcia doradczego i szkoleniowego innym organizacjom.

W 2024 roku usługi na rzecz wzmocnienia potencjału gdańskich organizacji w formie centrów wsparcia świadczyły: Gdańskie Centrum Organizacji Pozarządowych i Centrum Inicjowania Rozwoju.

Ich oferta obejmowała wsparcie zarówno merytoryczne (poradnictwo prawne, księgowe, biznesowe, asystentura), jak i infrastrukturalne (bezpłatne sale szkoleniowe, coworking społeczny). Z obu ofert skorzystało łącznie **210 organizacji pozarządowych i grup nieformalnych**, którym udzielono łącznie **311 godzin poradnictwa**, zorganizowano siedem **szkoleń** dla organizacji oraz udzielono wsparcia liderkom i liderom przy **zakładaniu siedmiu nowych fundacji**. Ważnym elementem rozwoju sektora obywatelskiego jest podnoszenie indywidualnych kompetencji liderów i liderek

organizacji pozarządowych. Osoby te mogły skorzystać w 2024 roku z trzech ofert dofinansowanych przez Urząd Miejski w Gdańsku:

- Kuźnia Liderów Gdańskich NGO – cykl praktycznych warsztatów dla liderów i liderów organizacji pozarządowych, w którym wzięło udział 13 osób,
- Gdańska Akademia Fundraisingu, w której 27 organizacji pozarządowych zwiększyło wiedzę o możliwościach pozyskania środków finansowych na realizację swoich działań,
- Pomorska Szkoła Animacji Społecznej, gdzie dziewięcioro animatorów i animatorek społecznych zdobyło wiedzę i umiejętności dotyczące pracy ze społecznością lokalną.

Zapewniono także ciągłość realizacji ww. zadań na kolejne lata w ramach umów dotacyjnych realizowanych w podobnym zakresie z uwzględnieniem kilku modyfikacji, które pojawiły się w toku spotkań ewaluacyjnych z organizacjami pozarządowymi.

Odrębnym zakresem działań wspierających jest **spełnienie wymogów dostępności**. Realizacja zadań publicznych nakłada na organizacje wymagania, by działania te były dostępne dla osób ze szczególnymi potrzebami.

Zgodnie z zapisami Ustawy z 19 lipca 2019 r., o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami, podmioty korzystające ze środków publicznych są zobowiązane do respektowania jej zapisów w celu zapewnienia różnorodnym odbiorcom równych szans uczestnictwa w życiu społecznym. Obowiązek ten dotyczy także organizacji pozarządowych, które realizują zadania publiczne na zlecenie Miasta Gdańska. Dostępność, zgodnie z zapisami ustawy, obejmuje takie obszary, jak dostępność architektoniczna, cyfrowa i informacyjno-komunikacyjna. Zgodnie z gdańskimi politykami miejskimi dostępność dotyczy również obszaru społecznego (dostępności społecznej), rozumianego jako dostępność dla różnych grup odbiorców, w szczególności zagrożonych wykluczeniem społecznym.

W 2024 r. kontynuowany był wymóg, aby każda organizacja pozarządowa ubiegająca się o dofinansowanie swych działań ze środków Miasta Gdańska opisała poziom dostępności w zakresie tzw. standardu minimum, jaki jest w stanie zapewnić przy realizacji zadania publicznego

Do 15 sierpnia 2024 r. zgodnie z tzw. ustawą Kamilka organizacje pozarządowe miały obowiązek wdrożenia standardów ochrony małoletnich. W związku z tym Miasto Gdańsk zorganizowało webinar, który miał na celu wsparcie organizacji pozarządowych w tworzeniu procedur ochrony dzieci, a także pomoc w skutecznym wdrażaniu rozwiązań.

Szczegółowo omówiono m.in. kwestie weryfikacji niekaralności personelu i jego relacji z dziećmi, czynniki ryzyka i metody postępowania w przypadku skrzywdzenia dziecka oraz wiele innych tematów dotyczących ochrony małoletnich. Wszystkie trzy części webinaru opublikowano w serwisie społecznościowym Facebook. na fanpage Centrum Dolna Brama, gdzie łącznie uzyskały prawie 900 odtworzeń.

2. Wspieranie aktywności obywatelskiej w Domach i Klubach Sąsiedzkich oraz wzmacnianie kompetencji organizacji je prowadzących

Rok 2024 był już jedenastym rokiem działania Gdańskich Domów i Klubów Sąsiedzkich, czyli centrów lokalnych skupiających aktywność lokalną i obywatelską w gdańskich dzielnicach.

Gdańskie Domy i Kluby Sąsiedzkie działają na rzecz najbliższej społeczności lokalnej i koncentrują swoje działania na najbliższym sąsiedztwie. Budowanie wspólnotowości odbywa się w nich poprzez zachęcanie i wsparcie mieszkańców i mieszanek do działań na rzecz dobra wspólnego. Domy i Kluby Sąsiedzkie poza tym, że działają w społeczności i ją animują, to wspierają także merytorycznie i infrastrukturalnie inicjatywy oddolne.

Każdy Dom i Klub Sąsiedzki jest wyjątkowy i realizuje odrębne cele i misję, niemniej łączy je wspólna idea, czyli wspieranie integracji społecznej oraz aktywizacja mieszkańców poprzez tworzenie otwartej przestrzeni sprzyjającej budowaniu wspólnoty, lokalnej tożsamości oraz realizacji inicjatyw oddolnych. To miejsce, w którym można nie tylko spędzać czas wolny, ale także wspierać swoją lokalną społeczność.

Oferta Domów i Klubów Sąsiedzkich wynika wprost z potrzeb społeczności lokalnej. Centra lokalne prowadzą w swoich dzielnicach działania diagnostyczne i ewaluacyjne. Operatorzy i operatorki centrów lokalnych wykorzystują wszelkie dostępne narzędzia w ramach animowania współpracy sąsiedzkiej oraz uaktywniając lokalnych liderów. Centra lokalne prowadzą organizacje pozarządowe wyłaniane w otwartych konkursach ofert.

W 2024 roku w Gdańsku funkcjonowało **35 centrów lokalnych: 17 domów i 18 klubów, prowadzonych przez 25 różnych organizacji pozarządowych**. Domy i Kluby Sąsiedzkie działały w następujących dzielnicach: Brzeźno, Nowy Port, Letnica, Młyniska, Chełm, Ujeścisko-Łostowice, Oliwa, VII Dwór, Orunia św. Wojciech Lipce, Osowa, Kokoszki, Piecki-Migowo, Przymorze Małe, Przymorze Wielkie, Siedlce, Suchanino, Wzgórze Mickiewicza, Stogi, Przeróbka, Śródmieście, Aniołki, Wrzeszcz Dolny, Wrzeszcz Górny, Strzyża, Zaspą Rozstaje.

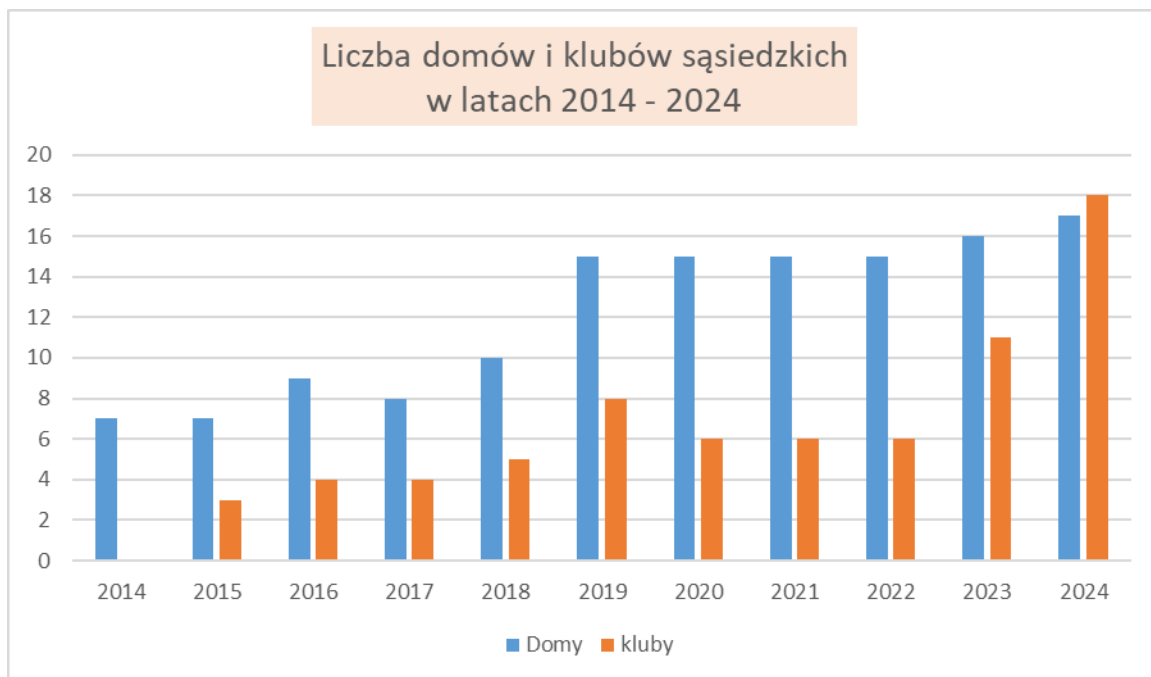
Na działalność centrów lokalnych przekazano **ponad 3 600 000 zł**. Stałym wyzwaniem związanym z funkcjonowaniem Domów i Klubów Sąsiedzkich jest zapewnienie wzrostu finansowania zapewniającego pokrycie rosnących kosztów działania, w tym kosztów pacy, oraz wzmacnianie kompetencji osób zaangażowanych w ich prowadzenie. W porównaniu z rokiem 2023, finansowanie dla Domów i Klubów Sąsiedzkich zwiększyło się o około 27 punktów procentowych.

W roku 2024 Gdańskie Domy i Kluby Sąsiedzkie zrealizowały ponad **5600** wydarzeń i były dostępne dla mieszkańców przez ponad **42 700** godzin. W działaniach realizowanych przez centra lokalne wzięło udział ponad **23 000** gdańszczan i gdańszczanek.

Domy i Kluby Sąsiedzkie kontynuowały też realizację programu teleopieki domowej dla seniorów oraz prowadziły punkty porad prawnych i obywatelskich. Mieszkańcy i mieszkanki włączali się wolontariacko w pomoc sąsiadom w codziennych czynnościach oraz liczne akcje w swoim najbliższym otoczeniu. w 2024 roku w centrach lokalnych działało **632** wolontariuszy.

W 2024 kontynuowano spotkania sieciujące dla operatorów centrów lokalnych. Poruszano tematykę związaną z poszerzaniem roli centrów lokalnych w dzielnicach oraz praktycznych aspektów prowadzenia dokumentacji projektowej. Spotkania odbywały się w Centrum Dolna Brama. Kontynuowano pracę nad wspólną identyfikacją graficzną, prace nad nią zakończyły się z końcem 2024 roku. Wspólna identyfikacja graficzna Domów i Klubów Sąsiedzkich została wdrożona.

W 2024 roku przeprowadzono także działania ewaluacyjne, w których udział wzięło 27 z 35 centrów lokalnych, w tym 12 Domów i 15 Klubów Sąsiedzkich. Zebrane dane posłużą w przyszłości do aktualizacji Modelu Domu Sąsiedzkiego z 2011 roku.

3. Wolontariat Miasta Gdańska

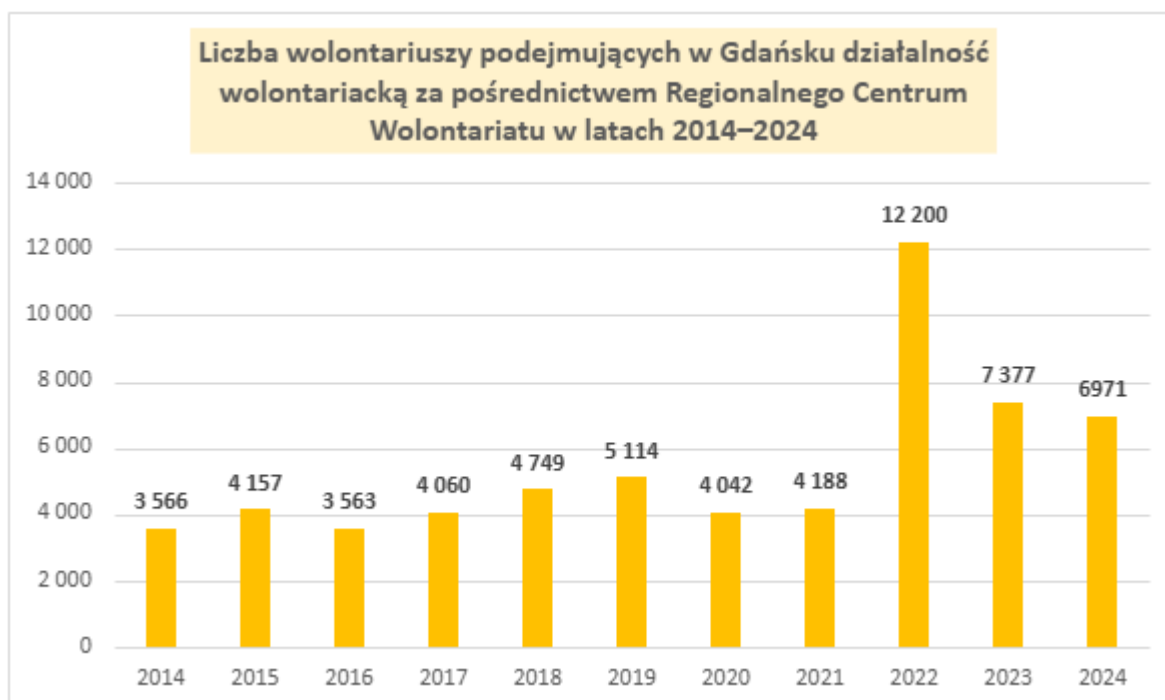
Rok 2024 to rok kontynuacji działań związanych z kluczowymi projektami zapoczątkowanymi podczas roku Europejskiej Stolicy Wolontariatu Gdańsk 2022. Rozwijano takie projekty jak: karta wolontariusza, certyfikacja organizacji i instytucji oraz referencje dla wolontariuszy.

Na zadania związane z promocją i organizacją wolontariatu Miasto Gdańsk zaplanowało w Programie współpracy z organizacjami pozarządowymi na rok **2024 kwotę 800 000zł**. Środki te rozdysponowano w trybie otwartych konkursów ofert na projekty dotyczące m.in. przygotowania wolontariuszy na potrzeby własne organizacji pozarządowych i realizację inicjatyw związanych z dziedzictwem Europejskiej Stolicy Wolontariatu Gdańsk 2022. Kontynuowano realizację takich zadań, jak prowadzenie Miejskiego Centrum Wolontariatu w Gdańsku, organizacja Gdańskiego Tygodnia Wolontariatu, promocje wolontariatu w szkołach.

Kontynuowano wspieranie rozwoju wolontariatu w organizacjach pozarządowych oraz działania w ramach wolontariatu pracowniczego w Urzędzie Miejskim w Gdańsku.

Stowarzyszenie Regionalne Centrum Wolontariatu w Gdańsku prowadziło biuro pośrednictwa wolontariatu (na podstawie umowy na lata 2023 - 2025).

Centrum Wolontariatu w Gdańsku Miejskie Centrum Wolontariatu jest ośrodkiem kompleksowej promocji i planowania rozwoju wolontariatu, pośrednictwa pracy wolontariackiej oraz szkoleń dla wolontariuszy. W roku 2024 dzięki pośrednictwu wolontariatu w Centrum Wolontariatu działania wolontariackie podjęło **6971** wolontariuszy i wolontariuszek. Centrum realizuje również projekt wykorzystania wolontariatu w przestrzeni publicznej Gdańska przy obsłudze wydarzeń o charakterze sportowym, rekreacyjnym, turystycznym lub promocyjnym.

W ramach marki Wolontariat Miasta Gdańska kontynuowano działania na rzecz jej ugruntowania, tak by każda organizacja mogła korzystać z siły wspólnego przekazu, zachowując jednocześnie swoją specyfikę i odrębność działania. W roku 2024 pod szyldem tejże marki zrealizowano takie projekty, jak: Gdański Tydzień Wolontariatu, Godzina dla Gdańska, Program wspierania i rozwoju wolontariatu długoterminowego na lata 2018 – 2030, Korpus Solidarności oraz Termosfera dla szkolnych kół wolontariatu. Przykładowo, wspomniany Gdański Tydzień Wolontariatu, który jest partnerską inicjatywą Regionalnego Centrum Wolontariatu, Miasta Gdańska oraz gdańskich organizacji pozarządowych i instytucji publicznych, związany z przypadającym na 5 grudnia Międzynarodowym Dniem Wolontariusza, odbył się w 2024 roku już po raz dziewiąty. Jego głównymi wydarzeniami były Parada Wolontariuszy oraz Gala, na której wręczono nagrody w konkursie „Aktywni w mieście”, a także podziękowano mieszkankom i mieszkańcom za zaangażowanie w roku 2024. Dodatkowo w ramach Tygodnia organizowano liczne warsztaty dla wolontariuszy, przejazd tramwajem oraz śniadanie na podsumowanie całego tygodnia działań.

W roku 2024 rozwijano działania promocyjne wolontariatu pracowniczego. W Urzędzie Miejskim w Gdańsku pracownicy angażowali się i brali udział w licznych akcjach miejskich. Spośród nich warto wymienić liczenie pieniędzy zebranych podczas finału Wielkiej Orkiestry Świątecznej Pomocy. Przygotowano także paczki wielkanocne dla seniorów, podopiecznych Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie oraz przeprowadzono akcje promujące oddawanie krwi.

4. Gdańskie Fundusze

Gdańskie Fundusze to mechanizm, którego zadaniem jest pobudzanie aktywności społecznej gdańszczanek i gdańszczan, oraz zwiększanie zaangażowania społeczności lokalnych w działania na rzecz szeroko pojętego dobra wspólnego w konkretnych dzielnicach Gdańska. W 2024 roku Miasto Gdańsk zapewniło funkcjonowanie pięciu funduszy: sąsiedzkiego, młodzieżowego, senioralnego, sportowo-rekreacyjnego oraz równości. W ich ramach nieformalne grupy mieszkańców mogły ubiegać się o dofinansowanie realizowanych przez nie pomysłów w kwocie do 1000 zł (tj. minigranty), zaś organizacje pozarządowe – w kwocie do 9000 zł (tj. granty).

Na ich działania przeznaczono łącznie 1 370 000 zł. Z tej kwoty 851 716,67 zł. przekazano organizacjom pozarządowym oraz grupom nieformalnym na realizację inicjatyw w ramach Gdańskich Funduszy.

W ramach gdańskich funduszy w 2024 roku zrealizowano łącznie 275 projektów, w tym 148 przez grupy nieformalne, 86 – przez organizacje pozarządowe. Dodatkowo w ramach Gdańskiego Funduszu Senioralnego wsparto działania 41 Kół i Klubów Seniora.

W 2024 roku zakończono także prace nad wspólną identyfikacją graficzną Gdańskich Funduszy. Dzięki temu mają szansę stać się marką rozpoznawalną, co ułatwi odbiorcom powiązywanie ze sobą różnych komunikatów.

A. Gdański Fundusz Sąsiedzki

Gdański Fundusz Sąsiedzki to program dedykowany zarówno mieszkańcom i mieszkańcom Gdańska, jak i lokalnym organizacjom pozarządowym. Jego celem jest zwiększenie zaangażowania gdańszczanek i gdańszczan w inicjatywy podejmowane na rzecz szeroko pojętego dobra wspólnego w wymiarze dzielnicowym. Wnioskodawcy mogli ubiegać się o wsparcie trzech typów inicjatyw, realizowanych w ramach:

- lokalnych inicjatyw sąsiedzkich,
- organizacji lokalnych wydarzeń o charakterze integracyjnym i działań wspólnych w przestrzeni publicznej.,
- wspierania inicjatyw prorodzinnych (np. kluby rodzica, kluby mam, familiady – działania animacyjne, integracyjne, edukacyjne).

Wyłonionym w otwartym konkursie ofert operatorem Funduszu Sąsiedzkiego na lata 2024 - 2026 zostało Regionalne Centrum Informacji i Wspomagania Organizacji Pozarządowych w Gdańsku.

W zorganizowanych przez Centrum konkursach dofinansowano łącznie 57 inicjatyw sąsiedzkich. 35 z nich otrzymało dotacje do kwoty 1000 zł, a 22 (realizowane przez organizacje pozarządowe) – do kwoty 9000 zł.

W 2024 roku w dofinansowanych projektach uczestniczyło łącznie 8356 mieszkańców i mieszkanki Gdańska. Całkowita suma przekazanych dotacji na granty oraz minigranty wyniosła w tym okresie 206 939,33 zł.

Grantobiorcy włączyli do swoich projektów takich partnerów jak: radni, przedstawiciele instytucji samorządowych, podmioty biznesowe, media, kluby (w tym sportowe), Domy i Kluby Sąsiedzkie oraz parafie. Łącznie w 2024 roku odbyło się 14 spotkań informacyjnych dotyczących przygotowania wniosków oraz 67 spotkań indywidualnych z grantobiorcami.

B. Gdański Fundusz Młodzieżowy

Głównym celem Gdańskiego Funduszu Młodzieżowego jest aktywizacja młodych mieszkańców i mieszkanki Gdańska działających zarówno w grupach nieformalnych, jak i w organizacjach pozarządowych. Osoby w wieku od 13 do 24 lat mogły w ramach Funduszu urzeczywistniać własne pomysły związane z potrzebami wybranego przez nie środowiska lokalnego, szczególnie w obszarze inicjatyw młodzieżowych i edukacji nieformalnej.

Operatorem funduszu na lata 2024 - 2026 wyłonionym w otwartym konkursie zostało Stowarzyszenie Morena.

W wyniku zorganizowanych konkursów dofinansowano łącznie 46 projektów, w tym 29 grup nieformalnych w kwocie do 1000 zł oraz 17 organizacji pozarządowych w kwocie do 9000 zł. Na granty i minigranty przyznano w sumie 150 464,84 zł.

Operator Funduszu Młodzieżowego prowadził szeroko zakrojone działania informacyjne i animacyjne oraz związane ze wsparciem merytorycznym dla realizatorów projektów. W 2024 roku odbyło się 12 spotkań informacyjnych dotyczących zasad przygotowywania wniosków. W realizację projektów w ramach Gdańskiego Funduszu Młodzieżowego zaangażowane były łącznie 143 osoby.

O granty do 9000 zł ubiegało się 46 organizacji, na minigranty do 1000 zł, złożyło wnioski 47 grup nieformalnych.

C. Gdański Fundusz Senioralny

Celem Gdańskiego Funduszu Senioralnego jest wsparcie aktywności społecznej osób w wieku 60 lat i ponad poprzez udzielanie dotacji na realizację organizowanych przez seniorów lub na ich rzecz projektów, inicjatyw bądź wydarzeń. Ich odbiorcami mogą być nie tylko osoby starsze, ale też wszyscy mieszkańcy i mieszkanki Gdańska.

W ramach Gdańskiego Funduszu Senioralnego organizowane są konkursy na minigranty (tj. dotacje do kwoty 1000 zł) dla grup nieformalnych oraz na granty (dotacje do 9000 zł) dla organizacji pozarządowych.

Wnioskodawcy mogli aplikować o wsparcie trzech typów inicjatyw, realizowanych w poniższych obszarach:

- wspieranie inicjatyw senioralnych,
- wspieranie inicjatyw międzypokoleniowych.
- wspieranie nieformalnej edukacji dorosłych – wsparcie działalności klubów seniora.

Operatorem funduszu na lata 2024 - 2026 wyłonionym w otwartym konkursie zostało Regionalne Centrum Wolontariatu w Gdańsku.

W wyniku zorganizowanych konkursów dofinansowano łącznie 106 projektów, w tym 46 grup nieformalnych oraz 19 organizacji pozarządowych. W 2024 roku uruchomiono także wsparcie dla Klubów i Kół Seniora. Z dofinansowania działalności takich kół i klubów skorzystało 41 grup. Na granty i minigranty przyznano w sumie 259 000,00 zł.

W 2024 roku odbyło się jedno spotkanie informacyjne dotyczące zasad przygotowywania wniosków. W działaniach realizowanych w ramach Funduszu w 2024 roku uczestniczyło 3647 osób.

O granty do 9000 zł ubiegało się 38 organizacji, na minigranty do 1000 zł złożyło wnioski 110 grup nieformalnych.

D. Gdański Fundusz Sportowo-Rekreacyjny

Celem Gdańskiego Funduszu Sportowo-Rekreacyjnego jest umożliwienie mieszkańcom realizowania inicjatyw sportowo-rekreacyjnych dla społeczności lokalnych, oferujących różnorodne formy spędzania czasu wolnego w mieście, szczególnie na świeżym powietrzu, z wykorzystaniem istniejącej miejskiej infrastruktury sportowej. Wnioskodawcy mogli ubiegać się o wsparcie trzech typów inicjatyw, realizowanych w poniższych obszarach:

- wspieranie inicjatyw sportowych, w szczególności o zasięgu dzielnicowym,
- promocja zdrowego stylu życia,
- promocja aktywności fizycznej wśród mieszkańców i mieszkanki Gdańska.

Jego operatorem na lata 2024 - 2026 jest Regionalne Centrum Informacji i Wspomagania Organizacji Pozarządowych w Gdańsku. Realizowane w ramach Funduszu działania animacyjne dotyczyły organizacji różnego rodzaju wydarzeń, zawodów sportowych, gier miejskich, gier podwórkowych, maratonów i zawodów lokalnych itp angażujących lokalne społeczności.

W ramach Funduszu Rekreatywno-Sportowego zrealizowano w 2024 roku łącznie 52 projekty, w tym 32 grup nieformalnych oraz 20 organizacji pozarządowych. Na granty i minigranty przekazano z funduszu 205 224,16 zł. Łącznie w działaniach wzięło udział 1241 osób.

Regionalne Centrum Informacji i Wspomagania Organizacji Pozarządowych organizowało w 2024 roku spotkania informacyjne na temat Funduszu, prowadziło punkt doradczo-informacyjny dla realizatorów projektów, wdrażało działania monitorujące. W sumie odbyło się dziewięć spotkań informacyjnych dla grantobiorców.

O granty do 9000 zł ubiegało się 50 organizacji, na minigranty do 1000 zł złożyło wnioski 35 grup nieformalnych.

E. Gdański Fundusz Równości

W roku 2024 po raz drugi działał Gdański Fundusz Równości, uruchomiony jako część kampanii społecznej Gdańsk Miastem Równości. Jego celem jest wspieranie inicjatyw lokalnych dotyczących różnorodności, równości praw i szans, praw człowieka i swobód obywatelskich. Wnioskodawcy mogą ubiegać się o środki na wsparcie inicjatyw lokalnych dotyczących różnorodności, praw człowieka, swobód obywatelskich, o charakterze aktywizacyjnym i integrującym społeczność lokalną.

Operatorem Funduszu jest Stowarzyszenie WAGA.

Zrealizowano 14 projektów, w tym osiem grantów dla organizacji pozarządowych oraz sześć grantów dla grup nieformalnych. Na granty i minigranty przekazano z Funduszu w sumie 69 326,78 zł.

W 2024 odbyło się dziewięć spotkań informacyjnych dla grantobiorców oraz 25 spotkań indywidualnych z grantobiorcami.

O granty do 9000 zł ubiegało się 18 organizacji, na mini-granty do 1000 zł, złożyło wnioski osiem grup nieformalnych.

5. Centrum Dolna Brama i innowacje społeczne

Gdańsk wspiera innowatorki i innowatorów społecznych od roku 2017. W 2024 roku kontynuowano te działania za pośrednictwem Fundacji Inicjowania Rozwoju UP Foundation oraz partnerów - Inkubatora STARTER, Instytutu Kultury Miejskiej, Solidarności Codziennie.

Najważniejsze efekty w roku 2024:

- zrealizowano dwie edycje konkursu grantowego INNaczej,
- przyznano siedem grantów o różnej wysokości,
- powstały cztery prototypy innowacji społecznych,
- odbyło się jedno eksperckie spotkanie międzysektorowe,
- 143 osoby objęto wsparciem szkoleniowym i eksperckim.

Zapewniono także ciągłość realizacji zadania - oferent Fundacja Inicjowania Rozwoju UP Foundation będzie realizował program INNaczej przez kolejne dwa lata.

26 sierpnia 2023 roku swoje drzwi dla mieszkanki i mieszkańców otworzyło Centrum Dolna Brama. To docelowe, centralne miejsce ekosystemu wspierania innowacji społecznych i innych form aktywności społecznej, w którym oprócz wsparcia merytorycznego i administracyjnego znaleźć można przestrzeń do pracy, spotkań, oddolnych działań i aktywności organizacji pozarządowych oraz grup nieformalnych. Jest ono odpowiedzią na potrzebę stworzenia w mieście przestrzeni otwartej na inicjatywy społeczne, sprzyjającej budowie sieci współpracy; skupiającej osoby inicjujące wspólne przedsięwzięcia, wspierające je i oferujące usługi specjalistyczne.

Przestrzeń Centrum Dolna Brama, oprócz części udostępnianej, na co dzień jest miejscem pracy **Referatu Współpracy Lokalnej i Innowacji Społecznych, Referatu Profilaktyki Zdrowotnej oraz Referatu Strategii i Programów Społecznych Wydziału Rozwoju Społecznego Urzędu Miejskiego w Gdańsku.** Działają tutaj także **Centrum Animacji i Informacji Senioralnej oraz Centrum Kombatanta i Edukacji Patriotycznej.** W ramach tego ostatniego regularnie dyżurują przedstawiciele i przedstawicielki **13 gdańskich organizacji kombatanckich,** które w Centrum Dolna Brama mają swoją siedzibę. W skład przestrzeni przeznaczonej do udostępniania wchodzi następujące pomieszczenia:

- Podwórko
- Parter: Sala Spotkań 02, Otwarta Kuchnia 03,
- I piętro: Sala Warsztatowa 11,
- II piętro: sala Warsztatowa 21, Sala Warsztatowa 28
- III piętro: Sala Konferencyjna.

Centrum jest prowadzone i finansowane przez gdański samorząd, a społecznicy i aktywiści korzystają z niego bezpłatnie, mając do dyspozycji pełne wyposażenie i sprzęt techniczny do realizacji swoich przedsięwzięć. Centrum aktywnie wspiera wolontariat oraz działania grup nieformalnych, które m.in. wspólnie dbają o otaczający budynek ogród.

W odpowiedzi na rosnące potrzeby lokalnych środowisk w 2024 roku Centrum wydłużyło swoje regulaminowe godziny dostępności od poniedziałku do piątku o korzystanie z przestrzeni w innych uzgodnionych z osobami dysponującymi przestrzenią terminach.

Centrum wspiera aktywność osób w każdym wieku, zachęca do wolontariatu, stwarza warunki do rozwijania innowacji społecznych, daje swobodną przestrzeń do nawiązywania relacji i realizacji wspólnych projektów. O tym, że w Centrum Dolna Brama faktycznie tak się dzieje, świadczą liczby. W 2024 w Centrum odbyły się łącznie **1224 spotkania, w których uczestniczyło 17 250 osób.**

6. Lokale dla organizacji pozarządowych

Organizacje dla swoich działań potrzebują przestrzeni zarówno na działania stałe, jak i wydarzenia. Jednorazowe lub cykliczne. Zwykle organizacje nie dysponują własnymi zasobami lokalowymi. Miasto staje się ich naturalnym partnerem, udostępniającym nieruchomości lub ich części, lokale użytkowe i mieszkalne oraz działki gruntowe na działania ze sfery pożytku publicznego.

Udostępnianie lokali odbywa się na różnych zasadach, zależnie od formy prawnej umowy. Może to być umowa najmu lub użytkowania odpłatnego na preferencyjnych zasadach albo użyczenie, które jest formą nieodpłatnego korzystania z przestrzeni.

Organizacje mogą też uczestniczyć w otwartych, komercyjnych procedurach wyłaniania najemców lokali, takich jak przetargi czy konkursy ofert.

Jednostką organizacyjną Miasta Gdańska odpowiadającą za gospodarowanie gminnym zasobem lokalowym są Gdańskie Nieruchomości. To one są głównym podmiotem, który zawiera z organizacjami umowy na korzystanie z lokali.

W 2024 roku GN zawarły siedem nowych umów z pięcioma organizacjami na najem na preferencyjnych zasadach oraz dziewięć nowych umów z dziewięcioma organizacjami na użyczenie lokali organizacjom pozarządowym. 34 organizacjom przedłużono też 47 wcześniejszych umów na korzystanie z lokali w różnych trybach.

W sumie Gdańskie Nieruchomości udostępniają na podstawie umów najmu preferencyjnego i użyczenia **243 lokale 171 organizacjom pozarządowym**.

Ponadto Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie udostępnia 10 organizacjom 13 lokali na realizację zadań z zakresu pomocy społecznej i wsparcia rodziny.

Organizacje pozarządowe, będąc organizatorami wielu wydarzeń kulturalnych, sportowych, rekreacyjnych i społecznych, okazjonalnie korzystają nieodpłatnie lub na preferencyjnych zasadach z zasobów różnych instytucji miejskich. Najczęściej są to sale konferencyjne, przestrzenie wystawowe, sale spotkań. Przykładowo Muzeum Gdańska udostępniło Dwór Artusa na 10 wydarzeń, Salę Wety na cztery wydarzenia, Dom Uphagena na 18 wydarzeń.

7. Kongres „Solidarni w Rozwoju – Aktywni w Rozwoju”

Kongres odbył się w ramach obchodów Święta Wolności i Praw Obywatelskich w Gdańsku (1-4 czerwca). Była to szósta edycja Święta mającego na celu budowanie społeczeństwa obywatelskiego. W 2024 roku była poświęcona świętowaniu 35. rocznicy wyborów 4 czerwca 1989, kiedy po raz pierwszy od zakończenia II wojny światowej o mandaty posłów i senatorów mogli ubiegać się ludzie spoza partii komunistycznej. Komitet Obywatelski „Solidarność” zdobył wówczas 99 miejsc w Senacie (na 100 możliwych) i wszystkie 161 mandatów w Sejmie. Wtedy narodziła się polska demokracja. W Gdańsku od 2019 roku rocznica tego dnia obchodzona jest w szczególny sposób. Corocznie organizowane są

wydarzenia takie jak: koncerty najlepszych polskich zespołów, debaty, spotkania i konferencje.

Motywy wiodącym Forum Idei i Praktyki „Solidarni w Rozwoju” był namysł nad tym, jak energia aktywistów zmienia demokrację. Było to nawiązanie do refleksji z 2023 roku wokół tego, czym jest społeczna energia w jej różnych wymiarach, wariantach, funkcjach, możliwościach, potencjałach i blokadach. Przyglądano się aktywności obywatelskiej uruchamiającej tę energię w kontekstach: zawodowych, społecznych, środowiskowych, pokoleniowych itd. Dyskusja uwzględniała także konkretne przykłady – przysłowiowe dobre praktyki, aby pokazać, że nie brakuje nam kreatywnych ludzi, mających świetne pomysły na to, jak działać, z kim i dla kogo.

Forum w 2024 roku odbyło się w ramach Strefy Społecznej w plenerze, więc każdy zainteresowany mógł wziąć w nim udział. Odbyły się cztery panele tematyczne oraz panele otwierający i zamykający, do których zaproszono 17 prelegentów.

ROZDZIAŁ III. KOMUNIKACJA I PROMOCJA

1. Newsletter dla organizacji pozarządowych

Przekazywanie ważnych informacji o działaniach miasta i organizacji pozarządowych w sektorze społecznym odbywa się za pośrednictwem Newslettera Gdańskich NGO. Organizacje przesyłają wiadomości na temat swojej działalności na przeznaczony do tego adres mailowy. Na ich podstawie tworzony jest newsletter rozsyłany do kilkuset organizacji pozarządowych zarejestrowanych w bazie prowadzonej przez Urząd Miejski w Gdańsku oraz bezpośrednio zapisanych do bazy mailingowej za pośrednictwem strony www.gdansk.pl (stan na 31 grudnia 2024 roku: 730 aktywnych rekordów).

W roku 2024 rozesłano **104 edycje** newslettera. Priorytetowe informacje są ponadto wysyłane jako pojedyncze wiadomości.

2. Fanpage i grupy dyskusyjne na platformie Facebook

23 lutego 2024 r. Wydział Rozwoju Społecznego UM uruchomił fanpage „Centrum Dolna Brama” na platformie Facebook. Profil powstał w celu zwiększenia widoczności działań społecznych podejmowanych przez Miasto Gdańsk oraz ułatwienia wymiany informacji pomiędzy urzędem, a organizacjami pozarządowymi oraz aktywistami i aktywistkami. W 2024 r. na profilu opublikowano 95 postów, fanpage polubiło ponad 900 osób, a dodatkowe 200 go zaobserwowało (dane na 31.12.2024 r.).

Ponadto na platformie Facebook funkcjonują dwie grupy dyskusyjne przeznaczone dla osób z szeroko pojętego gdańskiego sektora społecznego. Pierwszą z nich jest grupa **„Miasto Gdańsk_forum NGOs”**. Jest to przestrzeń, w której organizacje informują się wzajemnie o bieżących działaniach i ewentualnych potrzebach oraz dzielą wiedzą m.in. o aktualnie prowadzonych badaniach gdańskiego sektora społecznego.

Druga grupa dyskusyjna **„Gdańskie Domy i Kluby Sąsiedzkie”** adresowana jest do organizacji oraz osób prowadzących Domy i Kluby sąsiedzkie. Podobnie jak w pierwszym przypadku i tutaj organizacje wymieniają się doświadczeniami, potrzebami oraz informacjami o bieżącej ofercie zajęć i wydarzeń kierowanych do różnych grup i społeczności lokalnych.

3. Zakładka NGO na portalu gdansk.pl

W 2024 r. zaktualizowano zakładkę „Organizacje pozarządowe” na stronie gdansk.pl. Nowa zakładka przeznaczona dla sektora społecznego zawiera treści dotyczące aktywności mieszkańców i mieszkańek oraz organizacji pozarządowych, a także pod zakładkę „Centrum Dolna Brama”. Opisany jest w niej zakres działań Centrum, sposób rezerwacji przestrzeni przez NGO oraz regulamin wynajmu szafek i korzystania przestrzeni.

4. Gdańskie Nagrody Społeczne

Gdańskie Nagrody Społeczne przyznawane są w trzech obszarach:

- Gdańska Nagroda Obywatelska im. Lecha Bądkowskiego,
- Gdańska Nagroda Ochrony Zdrowia im. Aliny Pieńkowskiej,
- Gdańska Nagroda Równości im. Pawła Adamowicza.

Nabór zgłoszeń do Gdańskich Nagród Społecznych uwspólniono a nominacje zbierane są przez uproszczony formularz online na stronie gdansk.pl. Kapituły Nagród spośród zgłoszonych osób oraz organizacji wybierają najlepsze kandydatury, które przechodzą pod głosowanie publiczne. W głosowaniu może wziąć udział każdy mieszkaniec i każda mieszkanka Gdańska. Każda z nagród przyznawane są w dwóch kategoriach – dla organizacji pozarządowej (nagroda finansowa w wysokości 20 000 zł brutto) – dla społecznika / społeczniczki (nagroda finansowa w wysokości 10 000 zł brutto). Dodatkowo Prezydent Miasta Gdańska przyznaje Nagrody Specjalne (w wysokości 10 000 zł brutto każda) wybierając spośród wszystkich nominowanych osób.

W 2024 r. odbył się nabór do nagród, a laureatki i laureatów tej edycji Gdańskich Nagród Społecznych ogłoszeni zostali w lutym 2025 r.

5. Patronaty Honorowe Prezydenta Miasta Gdańska dla organizacji pozarządowych

Patronat Honorowy Prezydenta Miasta Gdańska jest udzielany ważnym dla Miasta i jego mieszkańców wydarzeniom, o różnym charakterze. Mogą to być wydarzenia kulturalne, edukacyjne, sportowe lub inne uroczystości istotne dla społeczności. Ubiegać o niego mogą się ich organizatorzy bez względu na formę prowadzonych działań. Patronat honorowy podkreśla rangę wydarzenia i pozwala dotrzeć do szerszego kręgu odbiorców dzięki informacji o nim na stronie internetowej miasta. W 2024 roku Biuro Prezydenta udzieliło **274 patronatów**, z których **104** przyznano **organizacjom pozarządowym**.

ROZDZIAŁ IV. WSPÓŁPRACA FINANSOWA

1. Zlecanie organizacjom pozarządowym zadań publicznych na podstawie przepisów:

- **Ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 roku o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie** – w trybie otwartych konkursów oraz w trybie pozakonkursowym (na podstawie art. 19a),
- **Ustawy z dnia 11 września 2015 roku o zdrowiu publicznym** – wyłącznie w trybie konkursowym,
- **Ustawy z dnia 25 czerwca 2010 roku o sporcie** oraz Uchwały nr V/28/10 Rady Miasta Gdańska z dnia 23 grudnia 2010 roku w sprawie określenia warunków i trybu wspierania finansowego rozwoju sportu na terenie Gminy Miasta Gdańsk – wyłącznie w trybie konkursowym.

W Programie współpracy Miasta Gdańska z organizacjami pozarządowymi na rok 2024, przyjętym Uchwałą nr LXIX/1769/23 Rady Miasta Gdańska z dnia 26 października 2023 roku, na realizację zadań publicznych zleczanych organizacjom zaplanowano łączną kwotę **122 379 403,70 zł**. Była ona wyższa o 32 proc. w porównaniu do Programu na rok 2023. Współpracę finansową Miasta z organizacjami zamierzano prowadzić w 27 obszarach tematycznych (sferach zadaniowych).

Zlecanie realizacji zadań publicznych może mieć formę powierzenia (czyli sfinansowania) albo wsparcia (dofinansowania) wykonania konkretnego zadania. Przyznawanie dotacji odbywa się w trybie otwartego konkursu lub w trybie pozakonkursowym, na podstawie oceny formalnej i merytorycznej wniosków złożonych przez organizacje pozarządowe.

O realizację zadań publicznych w 2024 roku ubiegało się 476 organizacji pozarządowych (w tym 363 mające siedzibę w Gdańsku). Miasto Gdańsk udzieliło dotacji **311**

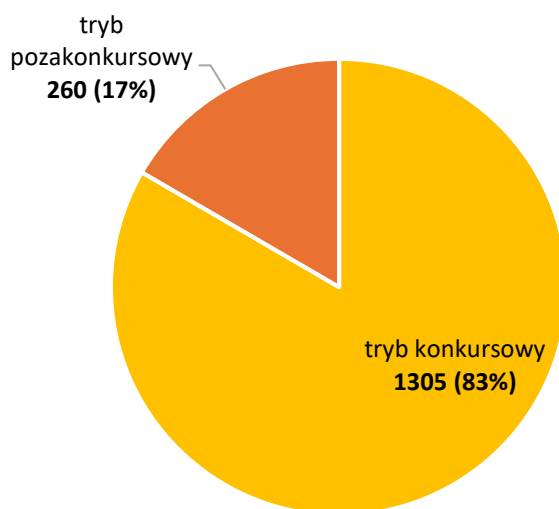
organizacjom pozarządowym¹ (w tym 262 z Gdańska), przy czym niektóre z nich realizowały w tym czasie więcej niż jedno zadanie. Organizacje złożyły na 2024 rok łącznie **1565 ofert**, z czego 1305 (83 proc.) w trybie konkursowym i 260 (17 proc.) w trybie pozakonkursowym.

Do realizacji i podpisania umowy zakwalifikowano – po ocenie formalnej i merytorycznej – **893 oferty** (tj. 57 proc. złożonych), z czego 815 (91 proc.) w trybie konkursowym oraz 78 (9 proc.) w trybie pozakonkursowym. Wśród realizowanych umów były 234 umowy wieloletnie, w tym:

- 161 umów zawartych w latach wcześniejszych i obowiązujących w 2024 roku,
- 73 umowy zawarte w 2024 roku na ten rok i lata kolejne.

Dwie umowy wieloletnie rozwiązano w trakcie realizacji z przyczyn leżących po stronie realizatora.

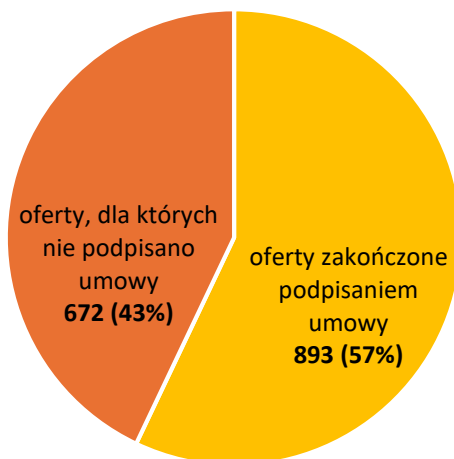
**Oferty złożone przez organizacje pozarządowe w 2024 r.
w podziale na tryb konkursowy i pozakonkursowy**
(na podstawie ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie, ustawy o zdrowiu publicznym oraz ustawy o sporcie)

¹ Dane prezentowane w tym rozdziale nie uwzględniają Fundacji Instytut Białowieski z Białegostoku oraz złożonych przez nią ofert realizacji zadań publicznych. Oferty tej organizacji nie odpowiadały na zakres i wymagania ogłaszanych konkursów.

Oferty złożone przez organizacje pozarządowe w 2024 r. w podziale na podpisane umowy oraz oferty, dla których nie podpisano umowy

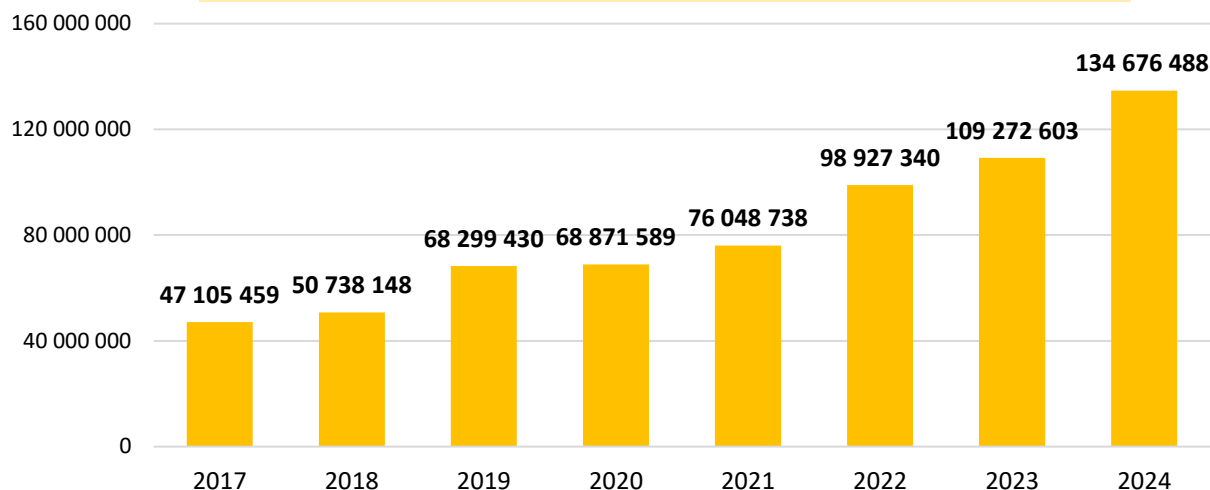
(na podstawie ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie, ustawy o zdrowiu publicznym oraz ustawy o sporcie)

W trybie konkursowym w 2024 roku przyznano organizacjom pozarządowym dotacje w łącznej wysokości **134 676 488,40 zł**, przy czym organizacje wnioskowały o kwotę **191 539 634,52 zł**, czyli o 42 proc. większą. Utrzymano tendencję rosnącą kwoty przyznanych dotacji – w porównaniu do 2023 r. **wzrosła o 23 proc.**, a w ciągu ostatnich pięciu lat – niemal dwukrotnie. Większość dotacji przyznano w ramach realizacji zadań wieloletnich – ogółem 112 144 613,02 zł (tj. 83 proc. kwoty dotacji w trybie konkursowym), w tym 18 820 269,13 zł dotacji przyznanych organizacjom pozarządowym w 2024 roku na mocy umów wieloletnich zawartych w 2024 roku.

Wartość dotacji przyznanych na realizację zadań publicznych w trybie konkursowym w latach 2017-2024 [zł]

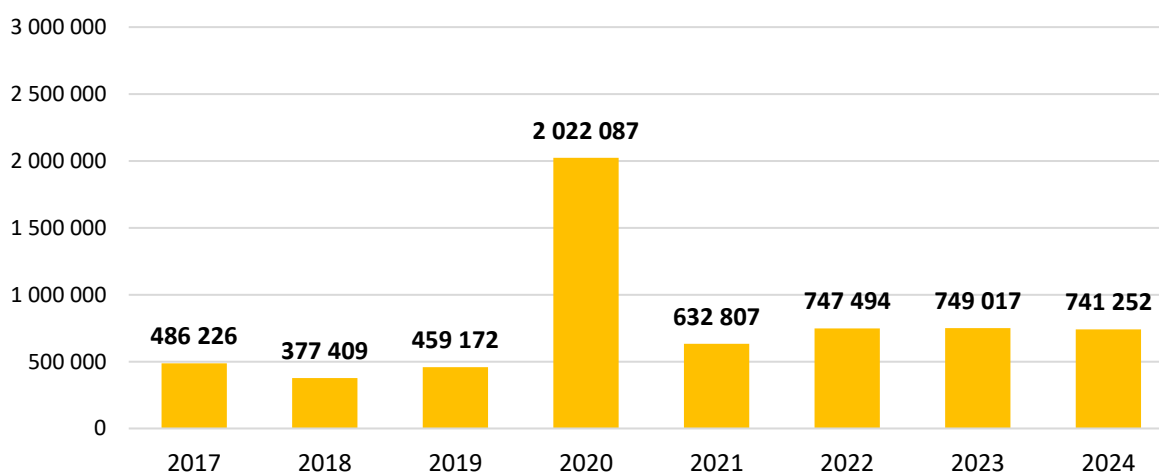
(na podstawie ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie, ustawy o zdrowiu publicznym oraz ustawy o sporcie)

Dodatkowym trybem przyznawania dotacji jest tryb z pominięciem otwartego konkursu ofert, tzw. **tryb pozakonkursowy**. Zadania dofinansowane w ten sposób muszą być realizowane w czasie nie dłuższym niż 90 dni, a wysokość dotacji nie może przekraczać kwoty 10 000 zł. Ponadto łączna kwota środków finansowych przekazanych tej samej organizacji w trybie pozakonkursowym nie może przekroczyć kwoty 20 000 zł w danym roku kalendarzowym.

Wartość dotacji przyznanych na realizację zadań publicznych w trybie pozakonkursowym w latach 2017-2024 [zł]

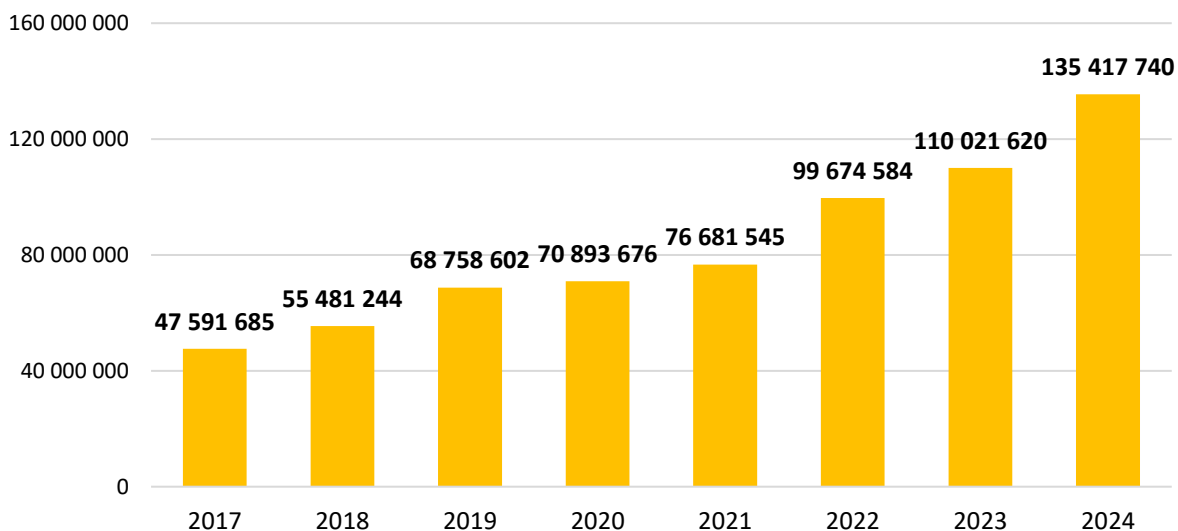
(na podstawie ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie)

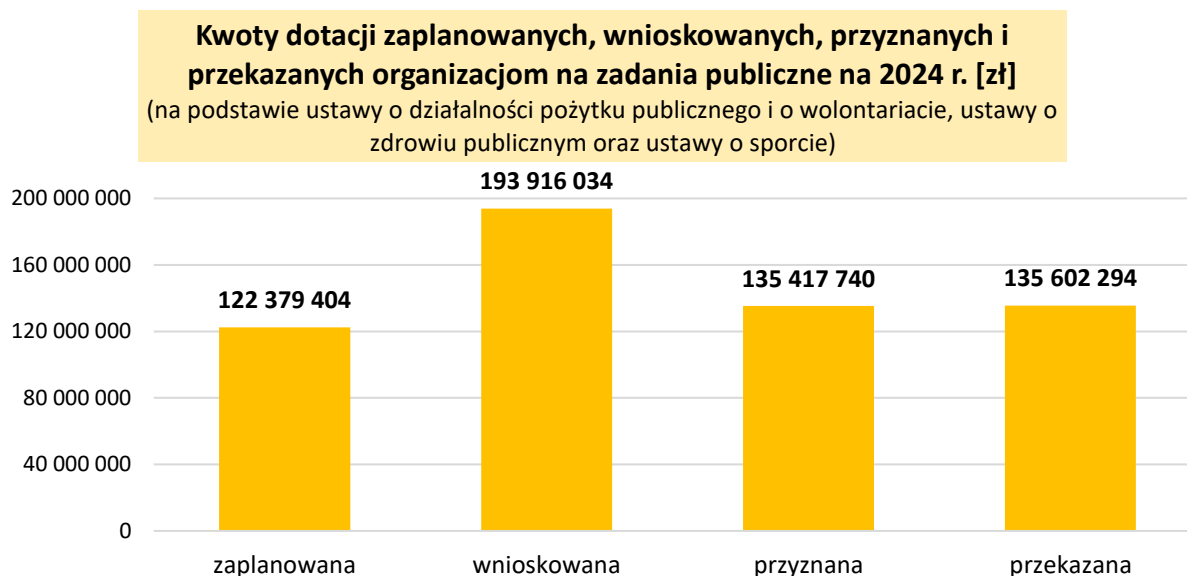
W 2024 roku w trybie pozakonkursowym przyznano organizacjom dotacje o wartości **741 252,00 zł**. Kwota ta była o około 1 proc. niższa niż w 2023 roku. Organizacje wnioskowały o kwotę ponad trzykrotnie większą tj. 2.376.399,00 zł.

Łącznie w obu trybach – **konkursowym i pozakonkursowym** – Miasto przyznało organizacjom pozarządowym na 2024 rok na kwotę **135 417 740,40 zł**, czyli o ponad 23 proc. więcej niż w 2023 roku. Zdecydowaną większość tej kwoty (99,5 proc.) przyznano w trybie konkursowym.

Łączna wartość dotacji przyznanych na realizację zadań publicznych w trybach konkursowym i pozakonkursowym w latach 2017-2024 [zł]
(na podstawie ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie, ustawy o zdrowiu publicznym oraz ustawy o sporcie)

Całkowita kwota dotacji **przyznanych** organizacjom pozarządowym na 2024 rok w ramach trybów konkursowego i pozakonkursowego **była wyższa o 13 038 336,70 zł** (tj. o 10,7 proc.) od kwoty dotacji **zaplanowanych** na realizację zadań publicznych zgodnie z Programem współpracy z organizacjami pozarządowymi na 2024 rok.

Z tytułu niewykorzystanych dotacji organizacje pozarządowe zwróciły w 2024 roku 2 667 001,54 zł (co stanowiło 2 proc. kwoty przekazanej organizacjom), w tym w ramach umów wieloletnich kwota zwróconych środków wyniosła 2 311 946,55 zł.

Całkowita kwota dotacji **przekazanych** organizacjom pozarządowym w 2024 roku na podstawie Ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie, Ustawy o zdrowiu publicznym oraz Ustawy o sporcie wyniosła **135 602 293,68 zł** i stanowiła – podobnie jak rok wcześniej – **2,4%** wszystkich wydatków budżetowych Miasta Gdańska (wynoszących 5 546 273 600 zł).

Udział dotacji przekazanych organizacjom pozarządowym w ogólnej kwocie wydatków budżetowych miasta Gdańska w 2024 r.
(na podstawie ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie, ustawy o zdrowiu publicznym oraz ustawy o sporcie)

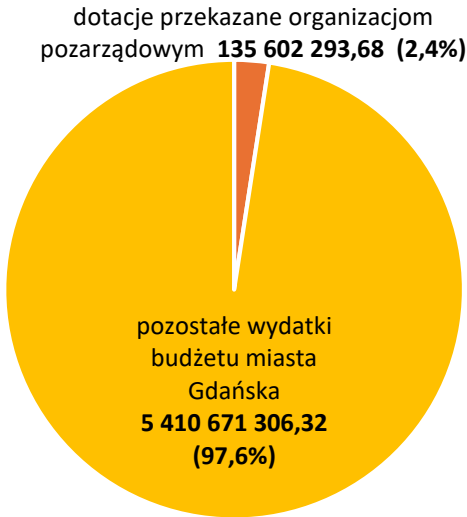

Tabela. **Wartość dotacji dla organizacji pozarządowych na realizację zadań publicznych w 2024 roku w podziale na obszary współpracy określone w Programie współpracy Miasta Gdańska z organizacjami pozarządowymi na 2024 rok**

l.p.	obszar / sfera współpracy	wartość dotacji w PLN			stosunek dotacji	
		planowana w Programie współpracy	wnioskowana w konkursach i postępowaniach pozakonkursowych	przekazana	przekazanych do planowanych	przekazanych do wnioskowanych
1	2	3	4	5	5:3	5:4
1.	Pomoc społeczna, w tym pomoc rodzinom i osobom w trudnej sytuacji życiowej oraz wyrównywanie szans tych rodzin i osób	73 183 275,00 zł	96 526 771,81 zł	81 042 332,96 zł	111%	84%
2.	Wspieranie rodziny i systemu pieczy zastępczej	10 322 193,00 zł	10 683 726,64 zł	10 549 746,64 zł	102%	99%
3.	Udzielanie nieodpłatnej pomocy prawnej, nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego oraz zwiększanie świadomości prawnej społeczeństwa	638 200,00 zł	2 313 164,50 zł	680 342,50 zł	107%	29%

l.p.	obszar / sfera współpracy	wartość dotacji w PLN			stosunek dotacji	
		planowana w Programie współpracy	wnioskowana w konkursach i postępowaniach poza konkursowych	przekazana	przekazanych do planowanych	przekazanych do wnioskowanych
1	2	3	4	5	5:3	5:4
4.	Działalność na rzecz mniejszości narodowych i etnicznych oraz języka regionalnego	30 000,00 zł	106 500,00 zł	30 000,00 zł	100%	28%
5.	Działalność na rzecz integracji cudzoziemców	951 000,00 zł	1 759 552,02 zł	928 980,00 zł	98%	53%
6.	Działalność na rzecz osób z niepełnosprawnościami – środki z PFRON	600 000,00 zł	1 800 825,50 zł	880 000,00 zł	147%	49%
7.	Promocja zatrudnienia i aktywizacja zawodowa osób pozostających bez pracy i zagrożonych zwolnieniem z pracy	731 425,00 zł	665 425,00 zł	615 425,00 zł	84%	92%
8.	Działalność na rzecz równych praw kobiet i mężczyzn	280 000,00 zł	462 557,80 zł	271 175,00 zł	97%	59%
9.	Działalność na rzecz osób w wieku emerytalnym	1 433 000,00 zł	3 360 599,10 zł	1 500 000,00 zł	105%	45%
10.	Działalność wspomagająca rozwój wspólnot i społeczności lokalnych	4 715 150,90 zł	8 970 380,91 zł	5 179 620,90 zł	110%	58%
11.	Edukacja, oświata i wychowanie	320 000,00 zł	399 300,00 zł	306 500,00 zł	96%	77%
12.	Działalność na rzecz dzieci i młodzieży, w tym wypoczynku dzieci i młodzieży	700 000,00 zł	1 399 369,00 zł	865 000,00 zł	124%	62%
13.	Kultura, sztuka, ochrona dóbr kultury i dziedzictwa narodowego	6 000 000,00 zł	16 509 402,22 zł	6 107 540,00 zł	102%	37%
14.	Ekologia i ochrona zwierząt oraz ochrona dziedzictwa przyrodniczego	125 000,00 zł	0 zł	0 zł	-	-
15.	Porządek i bezpieczeństwo publiczne	2 730 000,00 zł	2 720 400,00 zł	2 710 400,00 zł	99%	100%
16.	Upowszechnianie i ochrona wolności i praw człowieka oraz swobód obywatelskich, a także działania wspomagające rozwój demokracji	680 000,00 zł	1 .006 955,00 zł	806 150,00 zł	119%	80%

l.p.	obszar / sfera współpracy	wartość dotacji w PLN			stosunek dotacji	
		planowana w Programie współpracy	wnioskowana w konkursach i postępowaniach poza konkursowych	przekazana	przekazanych do planowanych	przekazanych do wnioskowanych
1	2	3	4	5	5:3	5:4
17.	Promocja i organizacja wolontariatu	800 000,00 zł	1 26 237,00 zł	801 600,00 zł	100%	64%
18.	Działalność na rzecz rodziny, macierzyństwa, rodzicielstwa, upowszechniania i ochrony praw dziecka	384 700,00 zł	384 700,00 zł	384 700,00 zł	100%	100%
19.	Rewitalizacja	312 696,00 zł	320 696,00 zł	305 696,00 zł	98%	95%
20.	Działalność na rzecz organizacji pozarządowych	380 000,00 zł	544 988,00 zł	281 988,00 zł	74%	52%
21.	Prowadzenie placówek wsparcia dziennego	4 723 288,80 zł	6 694 350,00 zł	6 324 750,00 zł	134%	94%
22.	Prowadzenie streetworkingu	392 736,00 zł	609 356,40 zł	609 356,40 zł	155%	100%
23.	Organizacja wypoczynku letniego dla dzieci i młodzieży	350 000,00 zł	349 914,00 zł	349 914,00 zł	100%	100%
24.	Zapewnienie specjalistycznej pomocy psychologiczno-terapeutycznej dla dzieci przebywających w placówkach opiekuńczo-wychowawczych	250 000,00 zł	270 000,00 zł	270 000,00 zł	108%	100%
25.	Ochrona i promocja zdrowia	3 733 629,00 zł	10 357 232,97 zł	3 825 592,97 zł	102%	37%
26.	Przeciwdziałanie uzależnieniom i patologiom społecznym w ramach Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii dla Gminy Miasta Gdańska na lata 2024-2026	2 613 110,00 zł	4 836 700,00 zł	2 971 240,00 zł	114%	61%
27.	Wspieranie i upowszechnianie kultury fizycznej	5 000 000,00 zł	19 600 929,65 zł	7 004 243,31 zł	140%	36%
	RAZEM	122 379 403,70 zł	193 916 033,52 zł	135 602 293,68 zł	111%	70%

Zdecydowanie największą łączną wartość miały dotacje związane z realizacją zadań w obszarze **pomocy społecznej**, w tym pomocy rodzinom i osobom w trudnej sytuacji życiowej oraz wyrównywania ich szans. Na ten cel przekazano **81 042 332,96 zł**, czyli **60 %** ogólnej kwoty przekazanych dotacji. W dalszej kolejności obszarami tematycznymi o wysokiej wartości przekazanych dotacji były: wspieranie rodziny i systemu pieczy zastępczej (10 549 746,64 zł), wspieranie i upowszechnianie kultury fizycznej (7 004 243,31 zł), prowadzenie placówek wsparcia dziennego (6 324 750,00 zł), kultura, sztuka, ochrona dóbr kultury i dziedzictwa narodowego (6 107 540,00 zł), działalność wspomagająca rozwój wspólnot i społeczności lokalnych (5 179 620,90 zł), ochrona i promocja zdrowia (3 825 592,97 zł), przeciwdziałanie uzależnieniom i patologiom społecznym (2 971 240,00 zł), porządek i bezpieczeństwo publiczne (2 710 400,00 zł), działalność na rzecz osób w wieku emerytalnym (1 500 000,00 zł).

Najniższe łączne kwoty dotacji przekazano w obszarach: działalność na rzecz mniejszości narodowych i etnicznych oraz języka regionalnego (30000,00 zł), zapewnienie specjalistycznej pomocy psychologiczno-terapeutycznej dla dzieci przebywających w placówkach opiekuńczo-wychowawczych (270000,00 zł), działalność na rzecz równych praw kobiet i mężczyzn (271175,00 zł), działalność na rzecz organizacji pozarządowych (281988,00 zł), rewitalizacja (305696,00 zł), edukacja, oświata i wychowanie (306500,00 zł). W 2024 r. nie ogłoszono konkursu ofert w obszarze ekologia i ochrona zwierząt oraz ochrona dziedzictwa przyrodniczego. Na realizację zadań w tym zakresie planowano przeznaczyć 125000 zł.

Realizując zadania publiczne na rzecz mieszkańców Gdańska na podstawie umów dotacyjnych, **organizacje pozarządowe zaangażowały wkład własny** w zadeklarowanej wysokości **11 982 713,13 zł**. Na tę wartość składał się wkład finansowy w wysokości 6 117 571,07 zł oraz wkład pozafinansowy w wysokości 5 865 142,06 zł (w tym osobowy – 4 544 981,93 zł – i rzeczowy – 1 320 160,13 zł).

2. Zlecenie organizacjom pozarządowym realizacji zadań publicznych na podstawie przepisów:

- **Ustawy o finansowaniu działań oświatowych** z dnia 27 października 2017 roku,
- **Ustawy prawo zamówień publicznych** z dnia 11 września 2019 roku.

Organizacje pozarządowe działające w sferze pożytku publicznego mogą realizować na zlecenie miasta zadania własne gminy i powiatu w trybach innych niż dotacje przekazywane na podstawie ustaw: o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie oraz o zdrowiu publicznym i o sporcie.

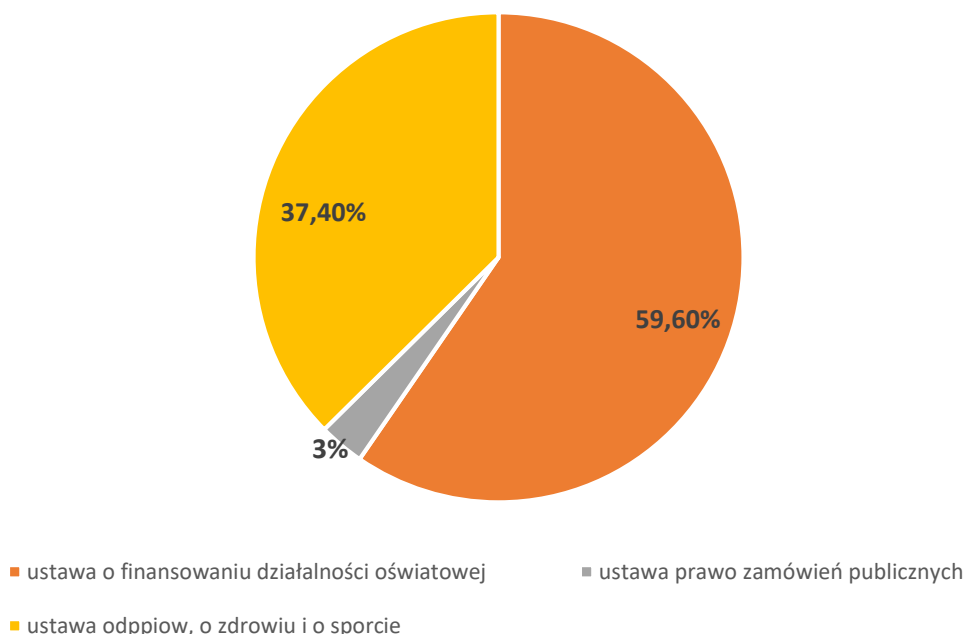
I tak, w 2024 roku przekazano:

- **216 184 531,66 zł** dotacji podmiotowej na prowadzenie **86** placówek oświatowych przez **39** organizacji w trybie Ustawy o finansowaniu działań oświatowych,
- **10 736 232,04 zł.** z tytułu **233** zawartych umów na zakup usług u **134** organizacji pozarządowych w trybie Ustawy prawo zamówień publicznych.

3. Całościowy obraz współpracy finansowej Miasta Gdańska z organizacjami pozarządowymi

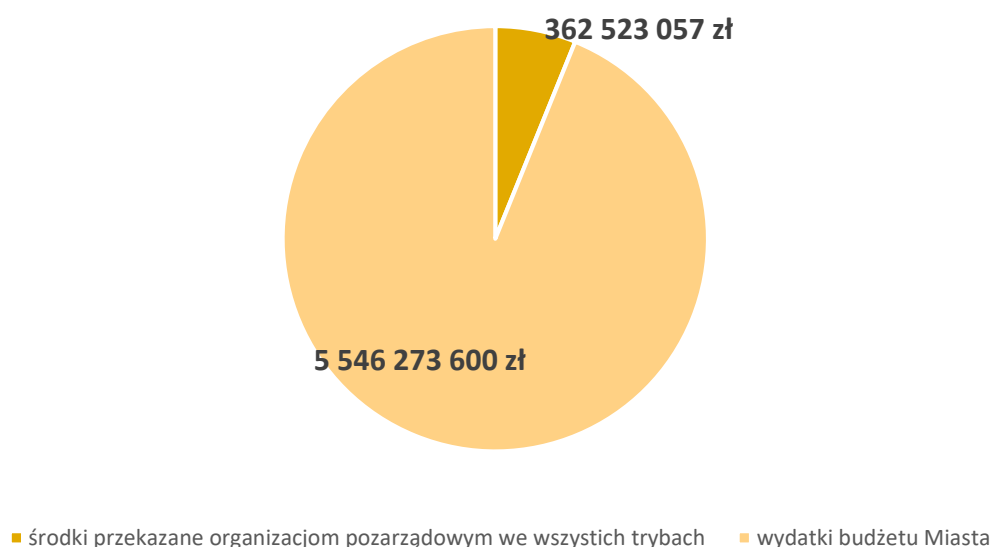
Ogółem na podstawie pięciu ustaw przekazano organizacjom z budżetu Miasta Gdańska w roku 2024 kwotę **362 523 057 zł.** Dotacje wypłacone w trybie Ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie, Ustawy o zdrowiu publicznym i Ustawy o sporcie stanowiły 37,4% tej kwoty (135 602 293,68 zł.), Ustawy o finansowaniu działań oświatowych – 59,6% (216 184 531,66 zł.), a środki wydatkowane zgodnie z Ustawą prawo zamówień publicznych – 3% (10 736 232,04 zł.).

Środki przekazane organizacjom pozarządowym we wszystkich trybach w roku 2024

Udział środków przekazanych organizacjom we wszystkich trybach stanowił **6,5 %** ogólnej kwoty wydatków Miasta w 2024 roku, wynoszącej 5 546 273 600 zł. W roku 2023 było to 6,14%.

Udział środków przekazanych organizacjom pozarządowym we wszystkich trybach w ogólnej kwocie wydatków budżetowych Miasta Gdańska w roku 2024

ROZDZIAŁ V. EWALUACJA WSPÓŁPRACY Z ORGANIZACJAMI POZARZĄDOWYMI

Elementami corocznej ewaluacji Programu Współpracy są kierowane do komórek i jednostek Urzędu Miejskiego oraz do organizacji pozarządowych zapytania o ocenę jakości współpracy, a także przeprowadzenie autoewaluacji przez zespół złożony z przedstawicieli Gdańskiej Rady Organizacji Pozarządowych i urzędników miejskich.

1. Badanie jakości współpracy

W ramach przygotowywania niniejszego sprawozdania Wydział Rozwoju Społecznego Urzędu Miejskiego zebrał ocenę jakości współpracy od wszystkich podmiotów miejskich, które współpracują z organizacjami zarówno w formie finansowej, jak i innej.

Ocena dotyczyła terminowości, rzetelności sprawozdawczości, komunikacji i profesjonalizmu organizacji, z którymi podmioty współpracowały.

Uzyskano odpowiedzi od 21 podmiotów miejskich, a oceniano w skali od 1 do 5. Średnia ocen wyglądała następująco:

rzetelność	terminowość	sprawozdawczość	komunikacja	profesjonalizm
4,75	4,75	4,53	4,8	4,55

Średnia ogólna ocena jakości współpracy w tym ujęciu wyniosła **4,67** (w roku 2023 – **4,52**).

Komórki organizacyjne i jednostki budżetowe Miasta przekazywały również informację o monitoringu i przeprowadzonych kontrolach realizacji zleconych zadań publicznych.

W 2024 roku przeprowadzono 158 kontroli w miejscu ich realizacji lub w siedzibie realizatora. Ich głównym przedmiotem była weryfikacja realizacji pod względem merytorycznym i finansowym. Stwierdzone nieprawidłowości dotyczyły głównie braku opisu faktur lub nieprawidłowego opisu dokumentów księgowych, braku prowadzenia wyodrębnionej księgowości, niezgodności pomiędzy ewidencją księgową, a złożonym sprawozdaniem, braku wykazów zakupionego sprzętu, braku dzienników zajęć.

Prowadzony w roku 2024 monitoring polegał na wizytacjach w miejscu realizacji zadań oraz uczestnictwie pracowników jednostek zlecających zadania w wydarzeniach dofinansowywanych przez Miasto. Dotyczył przede wszystkim zgodności merytorycznej realizacji zadania z zawartą umową oraz weryfikację umieszczania logotypu Miasta Gdańska wraz z informacją o finansowaniu projektów ze środków Miasta na stronach internetowych organizacji. Nieprawidłowości stwierdzone podczas monitoringu dotyczyły głównie braku informacji o dofinansowaniu od Miasta Gdańsk.

Wszystkie zrealizowane przez organizacje zadania podlegają kontroli merytorycznej i finansowej w formie weryfikacji oraz zatwierdzenia składanych sprawozdań.

2. Autoewaluacja Programu współpracy z organizacjami pozarządowymi

Program współpracy Miasta Gdańska z organizacjami pozarządowymi na rok 2024 zobowiązuje jego realizatorów do przeprowadzenia autoewaluacji przeprowadzonej wspólnie przez Wydział Rozwoju Społecznego Urzędu Miejskiego w Gdańsku i Gdańską Radę Organizacji Pozarządowych.

14 maja 2025 roku w Centrum Dolna Brama odbyło się spotkanie autoewaluacyjne, w którym uczestniczyło 14 osób. Byli to członkowie Gdańskiej Rady Działalności Pożytku

Publicznego, Gdańskiej Rady Organizacji Pozarządowych oraz pracownicy Urzędu Miejskiego i instytucji miejskich współpracujących z organizacjami.

Posumowanie działania Programu Współpracy w 2024 r. przyjęło formę otwartej dyskusji.

W trakcie dyskusji ewaluacyjnych wskazano, że kluczowym elementem oceny był stopień realizacji celu określonego w Programie współpracy jako „wzmacnianie istniejących oraz kształtowanie nowych mechanizmów wsparcia *małych* i *średnich* organizacji pozarządowych”. Stwierdzono, że przyjęte założenia osiągnięto, przy jednoczesnym podkreśleniu znaczącego zainteresowania ze strony podmiotów trzeciego sektora w tym obszarze. W ramach rekomendacji zaproponowano modyfikację zapisu poprzez zastąpienie kategorii „małych” i „średnich” organizacji sformułowaniem „wzmocnienie mechanizmów wspierania oddolnych inicjatyw”.

Zwrócono uwagę na sposób i jakość wspierania innowacji społecznych, postulowano zaangażowanie większych środków, by umożliwić skalowanie najwartościowszych projektów. Postulat zwiększenia budżetu na zadania zlecone organizacjom przewijał się w wielu kontekstach podejmowanych w dyskusji tematów i dotyczył wszystkich obszarów realizowanych zadań. Dotyczył również Gdańskich Funduszy i ich nowych odsłon.

W trakcie ewaluacji pozytywnie oceniono wprowadzenie nowego formatu Szczegółowych warunków otwartych konkursów ofert. Rezygnacja z formy tabelarycznej przyczyniła się do zwiększenia przejrzystości dokumentu. Jednocześnie rekomenduje się dalsze działania zmierzające do optymalizacji i uproszczenia procedury konkursowej.

W ramach autoewaluacji szczególnie nacisk położono na wzmocnienie kompetencji liderów, pracowników i wolontariuszy organizacji pozarządowych, jak również na zapewnienie przejrzystego dostępu do informacji przeznaczonych dla NGO na stronie internetowej miasta. Kluczowym wyzwaniem pozostaje optymalizacja systemu informacyjnego, tak aby umożliwić łatwe lokalizowanie niezbędnych danych oraz opracowanie kompleksowego pakietu informacyjnego skierowanego do nowo powstałych organizacji.

Podczas ewaluacji zwrócono również uwagę na wyzwania związane z doбором członków komisji konkursowych reprezentujących organizacje pozarządowe. Kluczowym problemem okazuje się trudność w znalezieniu ekspertów z danej dziedziny, jako że osoby mające odpowiednią wiedzę merytoryczną często są jednocześnie wnioskodawcami w konkursach, co wyklucza ich z udziału w pracach komisji.

Całość materiału zgromadzona w trakcie autoewaluacji zostanie opracowana przez Referat Współpracy Lokalnej i Innowacji Społecznych Wydziału Rozwoju Społecznego Urzędu Miejskiego i przedstawiona organizacjom do wspólnego wykorzystania w procesie budowania programu współpracy na rok 2026.

Najważniejsze wnioski ze spotkania autoewaluacyjnego to:

- kwestia pakietów powitalnych dla nowych organizacji oraz dostępności informacji;
- wzmocnienie mechanizmów, ale już nie “małych i średnich” organizacji, a oddolnych inicjatyw;
- dalszy rozwój Gdańskich Funduszy;
- powrót do tematu obsady komisji konkursowych.

ZAKOŃCZENIE

Rok 2024 był dla Miasta Gdańska kolejnym etapem pogłębiania współpracy z organizacjami pozarządowymi, opartym na wartościach partnerstwa, pomocniczości i transparentności. Wspólnie realizowano cele Strategii Rozwoju Miasta Gdańsk 2030 Plus, ze szczególnym naciskiem na rozwój społeczeństwa obywatelskiego oraz wzmacnianie aktywności mieszkańców i mieszkanek. Program współpracy obejmował cztery główne obszary: współtworzenie polityk publicznych, wsparcie działań organizacji i aktywności obywatelskiej, komunikację i promocję, a także współpracę finansową.

W ramach programu:

- wspierano rozwój instytucjonalny organizacji, zapewniając dostęp do szkoleń, doradztwa i infrastruktury;
- wzmocniono lokalne centra aktywności obywatelskiej – 35 Domów i Klubów Sąsiedzkich zorganizowało ponad 5600 wydarzeń dla ponad 23 000 osób;
- kontynuowano działania związane z wolontariatem, angażując ponad 6900 wolontariuszy i wolontariuszek;
- zwiększono zakres i wartość zadań z zakresu pomocy społecznej;
- przez mechanizmy Gdańskich Funduszy zrealizowano 275 projektów na rzecz lokalnych społeczności;
- rozwinęło się Centrum Dolna Brama jako nowoczesna przestrzeń współpracy i innowacji społecznych;
- udostępniano 256 lokali organizacjom – z których łącznie z zasobów miejskich 171 organizacji;
- rozpoczęto prace Zespołu Dialogu Obywatelskiego ds. lokali celem uporządkowania infrastrukturalnego obszaru wsparcia NGO;
- w ramach współpracy finansowej przekazano NGO łącznie ponad 135 milionów złotych, wspierając 893 projekty;
- rok 2024 przyniósł także rozwój narzędzi komunikacji: zwiększono zasięg newslettera, utworzono nowe kanały na Facebooku oraz odświeżono portal internetowy dla NGO.

Współpraca Miasta Gdańska z organizacjami pozarządowymi w 2024 roku potwierdziła, że tylko poprzez dialog, zaufanie i wzajemne wsparcie możliwe jest skuteczne budowanie społeczeństwa obywatelskiego i wzmacnianie lokalnych społeczności. Dynamiczny rozwój działań obywatelskich i partnerskich inicjatyw świadczy o dojrzałości sektora społecznego w Gdańsku oraz o skuteczności przyjętego modelu współpracy.

Miasto Gdańsk pozostaje otwarte na nowe pomysły, potrzeby i wyzwania. Efekty osiągnięte w 2024 roku stanowią solidną podstawę do dalszego rozwoju innowacyjnych rozwiązań społecznych oraz poszerzania pola współpracy międzysektorowej ze szczególnym uwzględnieniem wzmacniania potencjału organizacji w odpowiedzi na kryzysy, wyzwania związane z procesem deinstytucjonalizacji oraz poszerzania mechanizmów wspieranych oddolne inicjatywy.

Jednocześnie przed samorządem i sektorem pozarządowym stoją ważne wyzwania, którym trzeba będzie sprostać w kolejnych latach. Należą do nich m.in.:

- zapewnienie stabilnego i adekwatnego finansowania działań organizacji w kontekście rosnących kosztów funkcjonowania, zarówno w obszarach specjalistycznych jak i oddolnych inicjatywach;
- dalsze wzmacnianie potencjału instytucjonalnego małych i średnich NGO oraz rozwój kompetencji liderów i liderek społecznych;
- kontynuacja i rozszerzanie działań na rzecz dostępności i włączenia społecznego,
- adaptacja do zmian społecznych, demograficznych i klimatycznych – w tym potrzeb starzejącego się społeczeństwa i wyzwań związanych z migracją
- zwiększanie udziału młodych ludzi w działaniach obywatelskich;
- wspólna odpowiedź na kryzysy – klimatyczne, zdrowotne, społeczne – wymagające elastyczności, solidarności i współodpowiedzialności.

Odpowiedzialne i konsekwentne podejście do tych zagadnień będzie kluczowe dla dalszego rozwoju silnego, otwartego i włączającego społeczeństwa obywatelskiego w Gdańsku.